

VESTNIK

NOTICIERO

1967

1968 / VI

XIX

VESTNIK je glasilo slovenskih svobodnjakov, vključenih v ZDSPB. Izdaja ga konzorcij. Predsednik Edi Škulj, Ramón Falcón 4158, Suc. 7, Buenos Aires. Ureja uredniški odbor: Miha Benedičič, Pavle Rant, Anton Skubic, Rudolf Smersu. — Upravnik: Janez Kralj, Ramón Falcón 4158, Sucursal 7, Bs. Aires.

VESTNIK (Noticiero) es el informativo de los combatientes anticomunistas eslovenos. Editor y redactor responsable: Eduardo Škulj, Ramón Falcón 4158, Sucursal 7, Buenos Aires.

VESTNIK (Noticiero) is the voice of slovenian anticomunist veterans.
Ovitek: arh. Jure Vombergar.

Naročnina: Argentina 500 pesov, Južna Amerika: enakovrednost v dolarjih, ZDA, Kanada: 3.50 dolarja, Evropa: enakovrednost ameriško-kanadske naročnine. — Za letalsko dostavljanje doplačati 3.50 dolarje.

Imprenta: Talleres Gráficos Vilko, Estados Unidos 425, Bs. Aires (33-7213).

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 970.247.

VESTNIK-NOTICIERO

1968/VI — 25/11/68

Director: Eduardo Škulj, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires (7)

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 970.247 — 27-6-1968

Serio peligro para la paz

La última actuación de la tropas soviéticas en Checoslovaquia fue un rudo golpe para Europa y las Américas, confirmando que el Kremlin representa un serio peligro para la paz. Los métodos terroristas de los soviéticos contra el Estado soberano de Checoslovaquia pueden ser aplicados hoy o mañana contra cualquier país y en cualquier momento. El poder comunista del Kremlin es amoral, antisocial, es el egoísmo personificado, cuya meta e interés es la revolución global. De acuerdo a esto puede encender hogueras de una nueva guerra en cualquier momento. Las declaraciones y conclusiones sobre la situación mundial actual, resumidas en la última sesión de los comandantes de la NATO, confirman que nos encontramos frente a un peligro permanente.

Resna nevarnost za mir

Ta zadnji sovjetski nastop je s „kolom po glavi“ opozoril, da predvsem za Evropo in obe Ameriki predstavlja Kremelj smrtno nevarnost za mir. Razbojniške manire Sovjetov proti suvereni Češkoslovaški so danes ali jutri v primernih razmerah prav tako uporabljive proti vsakemu narodu in deželi na svetu. Komunistična velesila v Kremlju je amoralna, asocialna, utelešena sebičnost, ki brezobzirno zasleduje izključno le cilje in interese globalne revolucije. V tej in taki svoji podjetnosti vsak čas lahko zažge svet v nov vojni požar. Izjave in ocene sedanjega mednarodnega stanja na zadnjem zboru vojaških in diplomatskih zastopnikov Severno Atlantske Obrambne zveze potrjujejo, da smo v tej, stalno aktualni nevarnosti.

Dr. M. Krek pred spomenikom padlih junakov

Predsednik Narodnega odbora za Slovenijo dr. Miha Krek se je na povabilo Pripravljalnega odbora za proslavo slovenskega narodnega praznika 29. oktobra v Buenos Airesu udeležil letošnjih proslav tega praznika, ki je obenem dan slovenske zastave in ki letos sovpada s 50-letnico tistega zgodovinskega 29. oktobra 1918, ko se je slovenski narod otresel avstrijsko nemškega jarma in ustanovil svojo prvo narodno vlado. V Buenos Aires je dr. Krek prispel dne 21. oktobra. Njegova prva pot je bila obisk spomenika padlih junakov v Slovenski hiši, pred katerega je položil velik lovorjev venec z napisom na slovenskem traku: „Vsem Slovincem, ki so žrtvovali svoja življenja za našo svobodo — dr. Krek, predsednik NO za Slovenijo.“

Dr. Krek je zatem nekaj minut molče stal pred spomenikom, nato pa je obrnjen proti spomeniku, imel tako globoko občuten govor, da je na vse številne navzoče rojake napravil izreden vtis.

Govor dr. Mihe Kreka

Ko začnemo slovesnosti 50-letnice narodnega osvobojenja, se najprej hvaležni spomnimo vseh pokojnih, ki so delali in žrtvovali, da bi slovenski narod srečno živel in uspešno napredoval v čim popolnejši neodvisnosti in svobodi.

Pred 50 leti so Slovenci — sicer tvegajoč smrtno nevarnost — pa vendar izredno srečno — skoraj brez žrtev življenj — prelomili tisočletne vezi z Avstro-Ogrsko, ki nam ni hotela priznati narodne individualnosti in dostojanstva. Ustanovili so narodno državo po svoji svobodni odločitvi.

Tedaj nihče ni mogel slutiti, da bo v naslednjih 50 letih vihar revolucije in državljanske vojne terjal desettisoče smrti in desetletja politične sužnosti.

Osvobodilno dejanje pred 50 leti pa zaradi pretežke zgodovine zadnjih 25 let ni manj veličastno. Le ustvarjalcem, ki so narodno svobodo v stoletjih klesali in jo v dopolnjenem času oblikovali, se je pridružila v zboru nesmrtnih krona tisočerih in tisočerih narodnih mučencev.

TUDI V SEDANJE NAŠE ŽIVLJENJE PREBLISKUJE ŠE ODSVIT SOLZA MATER, TUDI VANJ PADAJO SENCE MRKIH OBRAZOV OČETOV OB SPOMINU NA SINOVE IN HČERE: DOMOBRANCE, ČETNIKE, VAŠKE STRAŽARJE, OFICIRJE IN VOJAKE JUGOSLOVANSKE VOJSKE V DOMOVINI, SOKOLE IN SLOVENSKE FANTE, KI SO SE TEDAJ BILI NA BARIKADAH BRAMBE SVOBODNE SLOVENIJE. Slovenska rast je napojena s srčno krvjo popolne žrtve, množične žrtve. In nešteti so, ki jih je pomorila fašistična justica, ker so bili v službi slovenskega poslanstva. Končno, pa zato nič manj važno, je treba z vso pieteto reči, da so bili tudi v vrstah partizanstva resnični in iskreni slovenski borci, ki so umrli, ali pod strelom komunistov ali okupatorjev na daritvenem oltarju slovenske svobode.

V slovensko življenje sveti plamen neomejene ljubezni do svobode in neugnane hrepenenja po svobodi za naš rod in domovino.

V pobožnem spoštovanju hvalimo Stvarnika za vse, ki nam jih je dal, da so nosili križ slovenskega skupnega narodnostnega življenja. Na nove napore in nove žrtve pripravljeni Ga prosimo, naj iz zgledov teh pokojnih vzcveteva vedno znova po vsej Sloveniji, med vsemi Slovenci v domovini in v svetu, škrlat nove ljubezni do novega osvobojenja, dokler ne bo vzšlo sonce v dan, ko bo svoboden naš človek in ves naš rod na svoji zemlji svoj gospod.

Nekaj časa so vsi zbrani Slovenci molče stali pod silnim vtisom dr. Krekovega govora. Nato pa je direktor slovenskih dušnih pastirjev msgr. Anton Orehar zmolil tri očenaše za vse slovenske žrtve.

Te uvodne ganljive slovesnosti se je udeležil tudi ves odbor DSPB v Buenos Airesu.

Zadnja pot mučencev

Skozi gozd kolona čudna se pomika,
telo ob telesu, tako da drug se drugega dotika.

Tesno jih žica skupaj povezuje,
jé v meso, da bolečina ostra v vsaki rani kljuje,
in kri curlja, kot po nevihti voda z mokrih listov.
Blede obrazi, oči jim steklenijo,
od muke strašne se solzijo.

Omagal je nekdo in obvisel na žici,
kot blaznežu sta se mu razširili zenici,
iskale luči so, kot včeraj v temnici,
a luči ni, le temna noč ga okrog in okrog obdaja...
Jezus! Marija!

Ne čuti udarcev več... V večnost se zazrl je pogled —
in glej! Kot meč — svetla zarja temno noč razdvaja —
tako nekdanj Rdeče morje se je razdvojilo,
rešilo izvoljeni narod in sovraže potopilo. —

Med stenami teme zdaj zarja jasna pušča svojo sled,
po njej hodijo mučenci za zadnji svoj obred...
V zboru molijo svojo pravno molitev:
„Za grehe, za življenje naroda, za njega rešitev
sprejmi Gospod to našo krvavo daritev!

Naj zarja kot nam mu zasveti na pot,
ki vodi k Tebi, Dobroti vseh dobrot...!“
Tako molijo in padajo v jame,
v naročje zemlji da jih poslednjič objame
kot dobra Mati svojega Sina,
ko sneli so ga s križa Človeka-Trpina.

Ob grobu ni človeka, ki pokropil bi telesa;
le bombe in ognjena toča mednje pada,
trga prsa, ude, kot čekani zlega besa,
ki v uživanje mu je sadistična naslada.

Potem še strašen pok in jama se zasuje,
med truščem zemlje glasove še se čuje
ki prosijo za milost svoje rablje.
Grohot peklenski spremlja zadnje prošnje,
dokler tišina grozna se ne spusti na groblje...
Mir z vami, bratje... In slava vašemu spominu!

Otmar Mauser

VELIČASTNA PROSLAVA SLOVENSKEGA NARODNEGA PRAZNIKA V ARGENTINI

Gotovo ni Slovenija v svetu še nikdar tako veličastno proslavila katerega izmed svojih narodnih praznikov kot je to storila letos ob 50-letnici osvobojenja in ustanovitve prve slovenske vlade. O teh proslavah v Argentini, katerim je dala poseben pečat navzočnost najvišjega slovenskega predstavnika v svobodnem svetu — predsednika Narodnega odbora za Slovenijo dr. Mihe Kreka, so obširno poročali zdomski časopisi. Mi želimo danes ponoviti samo tiste izjave, ki nas — protikomunistične borce — še prav posebej zanimajo.

Na posebnem mestu smo omenili položitev venca in govor dr. Kreka pred spomenikom padlih junakov v Slovenski hiši.

Veliko pozornost je med vsemi protikomunističnimi borci vzbudila izjava Narodnega odbora za Slovenijo in zlasti odstavek, ki se nanaša na padle borce in ki se glasi:

Ob zlatem jubileju počastimo vse, posebej tudi tiste, ki so padli na barikadah za slovensko svobodo med dvema vojskama, med okupacijo, v civilni vojni in revoluciji ter končno v množičnih pokoljih in med nezaslišanimi političnimi preganjanji, ki so jih zagrešili komunisti, da so na krvi in grobovih zgradili svoj režim in oblast.

Mi vsi, ki smo seme izkrvavelega naroda, mislimo le eno: Kako bi vse svoje moči zastavili za obnovo svobode v domovini, kako bi vsemu slovenskemu narodu zgradili skupen dom v svobodni, demokratični Zedinjeni Sloveniji.

Pri polaganju venca pred spomenik generala San Martina je dr. Krek omenil, da se je po drugi svetovni vojni naselilo v Argentini skoro 10.000 političnih emigrantov, ki so morali zapustiti svojo domovino, ko je vlada v Jugoslaviji prevzela komunistična partija s pomočjo Sovjetske Rusije in njene Rdeče armade.

„Ti emigranti,“ je dejal dr. Krek, „so bili odločni protikomunisti, ki niso hoteli sprejeti posledic zmage komunistične revolucije in ne vlade komunistične diktature. Iz tistega časa je v Sloveniji na desettisoče grobov političnih žrtev naših rojakov, ki so jih komunisti pobili, da so na njihovih kosteh mogli zgraditi svoj sistem družbe in države.“

Na tiskovni konferenci v Buenos Airesu je dr. Krek zbranim argentinskim časnikarjem orisal nastop in delovanje komunistov v Sloveniji in še posebej nečloveško postopanje z nasprotniki komunizma in protikomunističnimi borci.

V nedeljo, 27. oktobra je imel dr. Krek na slavnostnem zborovanju v dvorani Slovenske hiše govor, ki bo ostal Slovencem v Argentini v trajnem spominu. Iz tega govora bomo izluščili dvojje misli, ki jih je dr. Krek podal s posebnim poudarkom:

Domobranci so imeli prav

Mislim, da je tako v dolgotrajnem emigracijskem čiščenju kot v mednarodnem razvoju vedno bolj jasna resnica, da so imeli najbolj prav tisti, ki so pri vsem svojem ravnanju in nehanju smatrali komunizem za najhujšo nadlogo in največjo narodno nesrečo in proti njemu, pred vsem in kljub vsemu združevali vse svoje napore in boje. Danes je jasno tudi vsem tistim, ki so nekdaj o slovenskem domobranstvu drugače mislili, da je bila tedaj v glavnem med ocenami škodljivosti raznih sovražnikov slovenskega naroda med vojsko pravilna tista, ki je postavila komunizem kot največje zlo na prvo mesto. Fašizem in nacizem nista bila manjša, zlasti nacizem v nobenem oziru ne, toda oba sta prešla, s komunizmom ima pa vse človeštvo vedno večje težave v največji meri prav zaradi zgodovinsko nesrečne zveze med boljševiško velesilo in državami demokracije, ki jo je ustvaril pokojni Winston Churchill. V tem torej, da so naši fantje v domobranstvu in drugih protikomunističnih formacijah služili koristim demokratičnih ljudi, v pravi fronti branili svobodo, in jim je ves narod dolžan trajno hvaležnost in najvišje spoštovanje njihovih žrtev, smo vsi demokratični Slovenci enih misli in ni med nami nikake razlike. Že dosedanja zgodovina je dala temu stališču prav in ga potrdila, in tudi bodočnost obsodbe komunizma ne more več spremeniti. Neizpodbitno stoji, da sta komunistični sistem in njegova diktatura zlo in nesreča povsod, v vseh deželah in pri vseh narodih, kjerkoli sta se uveljavila. Kdorkoli se je boril proti komunizmu, je torej delal dobro in prav! Naše stališče in mnenje glede tega vprašanja nikdar ni bilo drugačno, dandanes pa je v tem soglasen ves nekomunistični svet.

Opustimo prepirljivost za prazen nič

Dan narodne zastave naj nas dvigne, da bi gledali narodno poslanstvo v čisti ljubezni do vsega, kar nam zastava pomeni. Zastava združuje, zastava gre naprej, zastava vodi. Na naš narodni praznik zbršimo prah nesloge, needinosti, prepirljivosti in razdvajanja! Opustimo te bolezni emigracije in usmerimo vse svoje moči v skupne cilje! Kjerkoli je prepir, ga opustimo, in vsak v svojem področju in delokrogu delajmo dobro. Ne da bi hoteli enoličnost, ne da bi se izogibali koristnemu trenju in tekmi, čiščenju pojmov in ne restanemu iskanju boljših metod

dela. Vse to je potrebno in koristno. Vse to prispeva k živahnosti našega delovanja in je dobro. Opustimo pa prepirljivost za prazen nič, ki nam jemlje čas in moči brez haska! Z vsa dobrotnostjo se skušajmo izogibati sporom zaradi dogodkov, oseb in stvari, ki so bile pred dvema desetletji in več in ne morejo v nobeni obliki in nobeni posledici vplivati niti na nas niti na narod doma v sedanosti in bodočnosti. Mislim, da bi bil že skrajni čas, da se vsi politični emigranti zavemo in spet zaobljubimo tistim idealom, ki so bili sveti med revolucijo in potem tako zelo, da ste pustili dom in izbrali svobodo. Mislim, da je mogoče obeležiti vse nas kot slovenske politične emigrante, ki hočejo svobodno demokratično urejeno Slovenijo.

Slovenski protikomunistični borci smo hvaležni dr. Kreku za njegove izjave in tudi za to, da je kot edini slovenski predstavnik med vojno imel polno zaupanje v nas in povsod branil naše stališče. — Kakor doslej tako se bomo tudi v naprej izogibali vsem medsebojnim napadom in prepirom in zasledovali vzvišeni cilj vseh svobodoljubnih in demokratičnih Slovencev:

OSVOBODITI SLOVENSKO DOMOVINO

Dvoje mnenj o Češkoslovaški

Ob sovjetskem vdoru na Češkoslovaško smo dobili od svojih sodelavcev dvoje dopisov. Objavljamo oba dopisa in prepuščamo bralcem, da si sami ustvarijo svojo sliko o tem dogodku.

Uredništvo

I.

Začetek konca

Dve velesili sta si po drugi svetovni vojni razdelili svoja vplivna področja. Iskanje tega ravnotežja je dobilo svojo ustavo na konferencah v Jalti in Postdamu, kar je Sovjetski zvezi omogočilo vstop v Srednjo Evropo.

V državah pod direktno zasedbo Sovjetije, kakor tudi v Češkoslovaški, Romuniji in Jugoslaviji, smo videli tri dobe v njih razvoju.

Prva doba od 1945 do 1948. leta je bila v iskanju ravnotežja med vzhodom in zahodom. Na zahodu so iskali rešitve v koalicijskih vladah, na vzhodu pa v združitvi vseh komunističnih partij z Moskvo na čelu. V

mednarodnem položaju pa je ves svet drvel v dokončno razdvojenost: Vzhod in zahod. Ta razdvojenost pa je porinila v letu 1947/48 ves svet v mrzlo vojno. V tej vojni sta obe velesili potegnili dokončno črto in razdelili svet na dvoje. Vsak del zase — zahodni in vzhodni — se je notranje utrjeval, in države pod sovjetskim vplivom so si prisvojile način vladanja po zgledu Sovjetov. Komunistična partija, ki je bila na čelu sovjetskega bloka, je popolnoma obvladala položaj. Država je dirigirala politiko in ekonomijo, nad državo pa je z železno roko stala komunistična partija. V tem razvoju je bila Češkoslovaška najbolj oddaljena od sovjetskega sistema.

Stalinovo trdo roko je zamenjal Hruščev, ki je začel drugo dobo, ki je trajala od 1948 do 1954. leta.

Tretja doba pa se začenja približno v letu 1954. Sile, razdeljene v dva bloka, začno popuščati v zunanji politiki, se približujeta, zato vsak tabor sprejema razlike v nacionalnih politikah in tako se Sovjetija sprijazni s Titom v letu 1955. Države v sovjetskem taboru poskušajo svoje prve korake v narodni neodvisnosti in to v svojem notranjem, kot zunanjem svetu na političnem poprišču, — v komunističnem taboru pod sovjetskim vplivom, kot izven njega.

Napetost med Češkoslovaško in Sovjetsko zvezo pred rusko invazijo ni bila nič drugega kot evolucija, ki je zajela narode tudi v vzhodni Evropi. Leta 1957 je prišel na oblast Novotny in manjšina v komunistični partiji je stremela za tem, da bi spremenila način vladanja v bolj gibčno, oz. tolerantnejše vladanje.

Leta 1968 je duh prenavljanja pripeljal na oblast Aleksandra Dubčeka, ki je bil izvoljen za glavnega tajnika komunistične partije.

Dubček ni hotel zapustiti Varšavskega pakta, niti ni bil nasproten Moskvi pri oznanjevanju čistega socializma. Nasprotno, njegove reformacije bi samo pospešile — po njegovi lastni izjavi — vzpostavitev „socialistične demokracije“. Intelektualci in novi funkcionarji na oblasti so ga podpirali in na ves glas razlašali njegove ideje o reformaciji v veliko zadovoljstvo češkoslovaškega naroda ter zunanjega sveta. V narodnem pogledu je hotela vlada na nek način dovoliti svobodo govora in zagotoviti kulturno svobodo.

Dubček ve, da tako, kot v začetku, vlada komunistična partija, vendar jo je hotel spremeniti v nekako „enostransko demokracijo“.

S temi reformacijami se niso hoteli vrniti v kapitalistični liberalizem, ampak so hoteli dovoliti svobodo ustvarjanja in soudeležbe vsega naroda pri odločitvah, o katerih je doslej odločala le komunistična partija. Dubček je namreč prepričan, da sledi strogi Marxovi teoriji, ki je nekoč dejal, da mora proletarski diktaturi slediti zmanjšana diktatura, ki preide nato v socialistično demokracijo.

Dubčkove ideje ne veljajo le za notranjo ureditev države, ampak prav

posebno za mednarodno življenje. Dubček je češkoslovaški De Gaulle, ki ni proti komunističnemu sistemu, vendar kritizira njegova sredstva za doseg cilja.

Dubček je prepričan da vojne med Sovjetsko zvezo in USA ne bo in od tu njegovo zadržanje — kot njegovega "zaveznika" De Gaullea — do Varšavskega pakta. De Gaulle je izstopil iz OTAN-a, ker je smatral, da je nepotreben, ker se sile zblížujejo in se ustvarja združena Evropa, ki bo tako postala tretja svetovna sila.

Dubček sicer ni prišel tako daleč, a z istim vzrokom pritiska v Varšavskem paktu. Tako se je razpravljalo o stališču Moskve, ki hoče sama odločati o bodočnosti komunizma v svetu. Dubček se je postavil na stališče, da ni nujno, da bi bila bodočnost komunizma vodena in ukazovana iz Moskve. Prepričan je, da mora vsaka država zase izvajati socialistično revolucijo, ker če ne bo šlo po tej poti, bi se lahko nacionalni čut sprevrgel v protirevolucijo. Nacionalizem ni povratek v čas pred komunizmom, kot to misli Moskva ampak je ena pot več za doseg „socialistične demokracije“.

To gledanje češkoslovaškega voditelja je v skladu z mednarodnim razvojem, kjer se izgublja dvopolna politika in daje prostor „policentralizmu“, kjer o usodi sveta ne odločata več samo dve sili, ampak se poraja tudi tretja sila, ki odločno razbija ravnotežje dvopolnega sveta.

Pet držav Varšavskega pakta je zasedlo češkoslovaško državo z zelo poceni izgovorom, češ, da so prihiteli na pomoč.

Dubček ni dosegel svojega cilja, ker Sovjetija ni znala diplomatsko reševati oglašujoče se vesti narodne zavesti tistih držav, ki so s svojo dolgo nesocialistično tradicijo vstopile v „socializem“. Sovjeti so prepričani, da ni mogoče priti v socializem po „različnih poteh“, kot si je to predstavljal Dubček. Kremelj zavzema stališče, da ima monopol za dobavo socializma. S takim zadržanjem izgublja Sovjetska zveza svoja vplivna področja izven Evrope, v Ameriki, Aziji in Afriki. Če ne bo dopustila „različnih potov“ pri graditvi socializma v evropskih državah in jih istočasno prislila, da ji slede, je v nevarnosti njen lastni socializem in bo zavrnila komunistično dinamičnost v svetu.

Z okupacijo Češkoslovaške niso članice varšavskega pakta izgubile samo simpatij nekomunističnih držav, ampak so izgubile simpatije tudi v komunističnih državah in ravno te simpatije lahko onemogočajo vpliv, ki bi ga lahko imela celota komunističnih držav z Moskvjo na čelu na mednarodni položaj.

Dubček nevedoma zasipava grob, v katerega je k večnemu počitku že legel mednarodni komunizem.

P. B.

II.

Pravi cilj je — Nemčija

Češkoslovaška zadeva je zopet ena izmed silnih potegavščin sovjetske politike. Ni se to sedaj zgodilo prvič in gotovo tudi ne zadnjič, da je napravila Sovjetska zveza velik, viden in presenetljiv korak, da je z njim zakrila svoj pravi namen.

Ali si je mogoče misliti, da je bil resnični cilj Sovjetije zasesti enega izmed sebi vdanih satelitov in s tem sprožiti val protestov vsega sveta in izgubiti z dolgim, potrpežljivim delom pridobljene simpatije mnogih narodov, posameznikov, zlasti intelektualcev? Tudi, če bi bilo res kaj odpora na Češkoslovaškem, ali je bilo zato treba poslati tja 20 do zob oboroženih divizij, ko bi zadostoval obisk enega sovjetskega funkcionarja, da napravi red.

Sovjeti niso vdrli na Češkoslovaško radi Češkoslovaške, ampak zaradi — Nemčije. Sovjeti so premeteni, šolani, poklicni politiki, oprezni v svojih akcijah. Kar napravijo, napravijo s premislekom. Zato je brez smisla govoriti o politični napaki, ki naj bi jo zagrešili z vdorom na Češkoslovaško. Verjetno je, da Sovjeti želijo, da se smatra njihov vdor za politično napako. Tudi je verjetno, da je bil ta vdor narejen v dogovoru s češkoslovaškimi komunisti in da so bili razgovori v Črni nad Tiso in Bratislavi samo burke za varanje vsega sveta. Tudi izjave Tita, italijanske in francoske komunistične stranke proti sovjetski „agresiji“ so v naprej dogovorjena igra.

Pravi sovjetski cilj je samo Nemčija. Nemčija je edini resni nasprotnik Sovjetske Rusije in njenih političnih osvajalnih ciljev v Evropi. Nemčija se hitro dviga gospodarsko, vojaško in politično. Z njo je potrebno čimprej obračunati, zato je potrebno navoziti čim več divizij in orožja na nemško mejo. Tega pa skrivaj ni mogoče napraviti. Treba je bilo napraviti burko s Češkoslovaško, da se na nemško mejo lahko postavijo najmoderneje oborožene ruske divizije.

Sovjetom se je zdel sedanji trenutek najprimernejši iz raznih razlogov. Severna Amerika se izčrpava v Vietnamu in je pred predsedniškimi volitvami, kar vse hromi njene odločitve. Od strani Francije ni pričakovati nobenega odpora, še manj od Anglije. Sedaj je torej najprimernejši čas za uničenje Nemčije, s čimer pade vsa Evropa v sovjetske roke. To so veliki cilji sovjetske politike. Sovjete prav nič ne boli glava zato, če so izgubili nekaj simpatij pri koristnih budalih in če so celo zmešali kakega komunistka. Saj so tudi leta 1941 sklenili s Hitlerjevo Nemčijo pogodbo ob zaprepaščenju vsega, celo komunističnega sveta, pa se je izkazalo, da je bila to dobro premišljena politična poteza.

F. Z.-K.

Grahovska tragedija pred petindvajsetimi leti

V SPOMIN GRAHOVSKIM IN DRUGIM NOTRANJSKIM
PADLIM JUNAKOM

Smrt pesnika Franceta Balantiča

23. in 24. novembra l. 1943 je bil v Grahovem pri Cerknici strašen dan, kjer je zgorelo in bilo pobitih 70 borcev vaške straže, predhodnice domobrancev, ter morda prav toliko partizanov, o katerih pričajo, da so jih odpeljali mrtvih deset voz. Med temi mrtvimi stražarji je bil tudi pesnik France Balantič, ki ga je doslej kot pesnika poznal le malokdo; od tedaj pa je odkritje njegove poezije obogatilo slovensko književnost za enega modernega klasika več. Prav letos je izšla pri Mohorjevi družbi v Celovcu knjižica njegovih pesmi v obliki, kakor se izdajajo največji slovenski pesniki, in prof. dr. Slodnjaka nemško pisana študija o slovenski poeziji nosi njegovo celostransko podobo kot samo največjih izbrancev slovenske Muze.

Toda danes se ne mislim baviti z njegovo poezijo, temveč z njegovo smrtjo v Krajčevi hiši, gostilni in pošti, v Grahovem.

Do danes še nimamo natančno ugotovljeno, kako se je zgodila ta strahotna tragedija v Grahovem v tistem času razpadanja vaških straž med tragedijo na Turjaku in Velikih Laščah, preden so nanovo urejeni domobranci zaustavili partizanske zmage, katere so dobivali s pomočjo italijanskih topov.

Ta hip ne morem niti zapisati dneva grahovske tragedije in Balantičeve smrti, kajti viri, ki jih imam, si nasprotujejo. V svojih knjigah Balantičevih pesmi imenujem smrtni dan noč med 23. in 24. novembrom 1943, toda verjetno bomo morali čas premakniti na 23. dan opoldan.

Pred sabo ima tri vire, po katerih bi restavriral Grahovsko tragedijo.

Stotnik Vinko Fortuna, ki je bil takrat poveljnik vaških straž s sedežem v Logatcu oz. Rovtah, mi je svoj čas na mojo prošnjo napisal spomin na dogodek, kakor ga je doživel on, in kakor so mu ga pripovedovali por. Kranjc, poveljnik v Begunjah pri Cerknici, in por. Mehle, rešenec iz pogorele Krajčeve hiše.

Pričevanja v celoti še ne morem priobčiti, povzemam pa iz rokopisa samo nekatere podatke.

Drugo pričevanje je opis Balantičeve smrti, kakor mi ga je podal, kmalu po dogodku, por. S. Tomažič in sem ga priobčil najprej v DS 1944, nato z dodatkom v bibliofilski izdaji Venca (1944) ter ga ponatisnil v celoti v drugi izdaji Balantičevega Izbranega dela. SKA 1956.

Tretja priča pa je partizanski poveljnik tistega napada Semič-Daki, ki govori o njem v knjigi Spomini na partizanska leta, Ljubljana 1946, stran 120.

Stotnik Fortuna podaja potek takole (samo ekscerpirano):

22. novembra zjutraj so bili poklicani v poveljstvo vaških straž, oz. organizirajočih se domobrancev, poveljnik Petrovič iz Cerknice, Kranje iz Begunj in Kremžar, ki je v Cerknici organiziral Grahovski oddelek in je prejšnjo noč odšel v Grahovo z okoli 70 ljudmi. Tam so preleli položaj in dano je bilo povelje, naj se grahovska posadka ob prvem mraku natihoma in neopaženo umakne iz Grahova v Cerknico, kjer bo z drugimi držala linijo Begunje—Slivnica—Cerknica—Rakek. Do 9 zvečer mora javiti iz Cerknice, da se je povelje izvršilo. Po kosilu 22. nov. so se odpeljali na motornih kolesih nazaj v Cerknico. Z njimi je bil ves čas Balantič, ki je prišel sem kot njih prijateljski spremljevalec.

22. novembra ob 9 ponoči ni prišlo poročilo. Tudi ne vso noč od 22. na 23. novembra. Tudi ni bilo videti nič sumljivega, nobenega streljanja, morda zato, ker je veter vlekel na drugo stran. Zato je on ob 6 zjutraj šel s 3 kamioni, na katerih je bilo 5 častnikov in do 20 mož, v Postojno, da iz laških skladišč odpeljejo material za svoje ljudi. Pred poldnevom 23. novembra so tam v Postojni zvedeli za dogajanje v Grahovem. Takoj je pripravil 300 mož, da gredo na pomoč, kajti ob 11-ih se je posadka še dobro držala. Hoteli bi iti takoj po cesti ter frontalno napasti partizane v Grahovem, kjer bi bili že lahko v eni uri. Toda nemški poveljnik, ki jih je spremljal, je na posvetu izsilil odločbo, da gredo po italijanski meji proti Grahovem in odzadaj napadejo partizane. Slovenci so ugovarjali, da je tam pot neprehodna, toda on je vztrajal in zmagal. Šli so na tisto pot, pa nikamor prišli. Čez 3—4 ure so se vračali nazaj k Postojni in pod noč prišli v Cerknico, kjer so prenočili. Zjutraj ob 6 so krenili proti Grahovem, to je 24. novembra, in na poti srečali v vasi Martinje 7 fantov, ki so se rešili iz ognjene hiše, med njimi por. Mehle. Ko so nato pohiteli v Grahovo, so našli kadeče se razvaline Krajčeve hiše, ogorelo človeško meso, podrti cerkveni stolp in požgano cerkev, ter so nato pokopali pečeno človeško meso v skupni grob. V njem so med drugimi poveljnika Petrovič in Kremžar ter pesnik France Balantič. Vsa posadka 70 vojakov je bila uničena. Posadka v zvoniku se je držala še čez opoldne, dokler se zvonik s posadko 4—5 fantov vred ni zrušil. Zadnji branilci Grahova.

Le sedem se jih je rešilo v vago pod cesto. Pa tudi ti so bili pozneje vrnjeni iz Vetrinja in pobiti.

Partizani so slavili zmago s harmonikami, ki so jih slišali prišli vojaki, ti bi hoteli udariti nanje in jih zasledovati, pa je prišlo povelje „od zgoraj“, naj se opusti zasledovanje...

Fortuna omenja še dva vzroka tragedije.

Poveljnik Petrovič je šel zvečer v Grahovo z avtom, prej pa dal navdilo svoji četi 120 vojakov, naj ga počakajo, tudi če bi slišali kakšno streljanje, ter naj brez njega ne začno z akcijo. On pa je ostal v Grahovem do 11 zvečer, da je dobil še kolino, in se potem vrnil v Cerknico. Po poti

so partizani napadli avto, on pa ga je obrnil in se rešil v Grahovo. kjer je potem našel smrt. V Cerknici so zastoj čakali nanj in na povelje.

In še to: prav zaradi kolin pri Krajčevih so se odločili za umik proti jutru ter niso izpolnili povelja, naj se umaknejo do 9 zvečer.

Tretji pa je bil: italijanski top, ki so ga partizani postavili na razdaljo „manj kot 100 metrov.“

II.

Poročnik Stanko Tomažič, ki je bil eden tistih sedmih, ki so se rešili v tehtnico, mi je napisal poročilo, v katerem postavlja drugačen datum. Piše namreč, da je bil **23. novembra** v Logatecu z zahtevo po avtomatskem orožju itd. Na povratku je ob pol 7 zvečer blizu Cerknice srečal Kremžarja, ki se je peljal z avtomobilom po navodila v Logatec, ter je njemu naročil, naj razpostavi izvidnice, ker so begunci iz Starega trga prinesli poročila, da se tam giblje kakih 200 partizanov. Ob 7 zvečer je prišel v Grahovo. Tu opisuje kako je našel Balantiča: pisal je spiske za patrole in pripomnil, ko je povohal po zraku: „Čutiš? Pa naj le pridejo!“ Odnese sta spiske v arhiv v kasarno. — V tem se je vrnil Kremžar, Petrovič iz Cerknice in nekdo iz Begunj. Cerkničani so se odpeljali, Balantič se je vlegel na posteljo, sezul čevlje in zaspal. Drugi so poslušali radio in motrili položaj. Kremžar je opazoval spečega Balantiča: „Glej, kako je čuden!“ In res: spal je čisto kakor ptič, obraz blede, roka na prsih bela, hladna; njegov obraz, ta hip brez naočnikov, je bil videti kakor mrtev. Dekle, ki je prišlo ravno takrat v sobo, ga je prišlo za roko in na glas vzkliknilo: „Kakor mrtvak!“ Prebudil se je. Ponorčevali smo se in jaz sem mu rekel: „France, si pa zelo siguren danes; še čevlje si sezul.“ — „Saj ne bo nič,“ je rekel, in — počili so prvi strel.

Tomažič nato opisuje boj; po prvem napadu — čez eno uro —, je bil Tomažič spet pri Balantiču, ki je imel še vedno čevlje odvezane ter ga je slišal prvič v življenju kleti. Jezil se je na partizane, ki so lepo čepeli v zaslonih. Okoli pol dveh ponoči (od 23. na 24. nov.) je Balantič poklical Tomažiča: „Sedajle nekaj pripravljajo...“ Top... Balantič je pripel trepalnice, poklical mitraljezca in rafali so se usuli proti kraju, kjer so zakopavali top. Naslednji dan je bila tam mlaka krvi. Prvi strel nazaj. Petrovič ga je sprejel na junaška prsa. Mene je podsulo (Tomažiča). Ko so me odkopali, sem zagledal Balantiča: brez očal, brezizrazna maska. Ves omotičen je Tomažič odšel v prvo nadstropje in se naslonil na okno. Ob 7 zjutraj so oblegovavci vdrl v pritličje. Balantič se je s tremi umaknil v prvo nadstropje. Top so premaknili za 120 stop. in oddali 30 strel. Stisnili smo se v zadnjo sobo. Kremžar je bil ranjen v stegno. Po končanem topovskem streljanju so jurišali. Vkopali smo se v ruševine in napad odbili. „Zažgali bomo, če se ne podaste,“ so vpili. Balantič se je ozrl: „Ne odgovarjajte jim!“... potem ni bilo več zanj ne boja ne nevarnosti... odmaknil se je vsemu.... In obdala sta nas dim in ogenj. Stisnili smo se v majhno stransko sobo. Deset nas je bilo. Kremžar, ki je ležal na postelji, se je dvig-

nil: „Fantje, bolje da zgorimo, kot da se predamo!“ Sklonili smo glave. Kremžar je recitiral iz Shakespeara: Osorni Pirus, nato se obrnil k Balantiču: „Kak umetnik umira z menoj, ali ne? Francé, skupaj bova umrla!“ in ga je prijel za roko. Kakor odsoten mu je prikimal in se usedel sredi sobe na tla. Pomoči ni bilo. Iz prsnega koša sem vzel križec, ki mi ga je poslala pred nekaj dnevi mati za god. „Blagoslovljen je za smrt!“ in ga dal Kremžarju... nato Balantiču... Od ust do ust je šel in bili smo pripravljeni na smt... Ko smo obudili kesanje, je bilo vse tiho... le praske-tanje ognja in od časa na glas izrečena prošnja sv. rožnega venca. Ob tri četrt na enajst se je začelo kaditi skozi pod, natančno pod Balantičem. Dvignil je obraz proti meni. „Aha!“ je rekel in nič drugega. Zopet tisti mrtvaški obraz brez naočnikov, tista bleda maska... Tako piše Tomažič, in pravi nato: tedaj sem vzel bombe s podstrešja, in ko se je vrnil, je še videl Balantiča: „klečal je na istem mestu, sklanjajoč se naprej, tako da je imel glavo z obrazom na tleh, roke pa stegnjene po tleh. Vse okoli njega dim. In na glas se je smejal...“ On pa je skočil čez goreče stopnice v pritličje in se rešil v — tehnico...

Po tem Tomažičevem pričevanju, se tragedija dopolnila dne 24. novembra ob 11 dopoldne oz. okrog poldneva...

III.

Semič-Daki, poveljnik XII Tomšičeve in Šercerjeve brigade, pa piše, brez navedbe dneva, da so dobili nalog, napasti Grahovo.

„Ko se je zmračilo, je komandir Silni dobil nalog, da se s svojo četo vtihotapi v postojanko samo in da obkoli cerkev, da ne bi mogli ob času napada belogardisti bežati vanjo. Komandirju Silnemu se je naloga posrečila. Vse obzidje okrog cerkve je zasedel s svojo četo. Na njegov znak z raketo je vsa brigada hkrati napadla. Tolkli smo se vso noč. Okrog enajstih ponoči smo začeli z borbo in se borili do drugega dne do devetih. Beli se niso hoteli predati za nobeno ceno, ker so pričakovali nemške pomoči z Rakeka.

V trenutku, ko je dal Silni znak z raketo, niso imeli beli niti pojma, kaj se pripravlja. Na ta znak so naše čete začele jurišati na Grahovo in so dosti belogardistov presenetile v bajtah, kjer so spali pri svojih ljubicah. V paniki so pozabljali puške po hišah, ali pa so jih na begu metali od sebe. V sredi vasi je četa Silnega odprla ogenj in tako je v Grahovem v trenutku zavladala zmeda. Četa Silnega je kmalu dobila zvezo z ostalimi četami, ki so prodirale v Grahovo, tako da so se borci že lahko razgovarjali med seboj. Pod Bračičevim in mojim vodstvom smo v teku pripeljali po cesti dve havbici kar pred pošto. Havbici so vlekli konji. Brž, ko smo prispeli z njimi na položaj, smo konje izpregli in tolkli pošto. Top smo pripeljali kakih 120 m pred poslopje in streljali iz te bližine. Zračni pritisk je bil tako močan, da smo se bali za topove. Od časa do časa smo se z belogardisti razgovarjali. Norčevali smo se... Belogardisti so nam odgovarjali, da bodo napravili protinapad, brž ko bo dan in da bodo Nemci gotovo prišli.

Komandant divizije Bračič se je kar sprehajal po cesti pred pošto. Dobil je pri tem strel skozi suknjič na rami in enega skozi titovko.

Proti jutru je pripeljal osebni avto iz Cerknice, katerega so šercerci spustili proti Grahovem, češ da jih bo več tam. Ta avto je res prišel, toda naši so ga sredi vasi vsega z mitraljezi prerešetal.

V pošti je bilo okrog 70 belogardistov. S topovi smo že tolkli pol bajte, toda belogardisti se še niso hoteli predati. Nekajkrat smo se skušali z njimi razgovarjati in jih pregovoriti k predaji. Kadar so naši hoteli prodreti k pošti, so beli vedno odprli ogenj. Potem smo pošto zažgali. Nekateri so kar skozi okna skakali pred naše puške in mitraljeze. Silni se je moral s svojo četo proti jutru umakniti od cerkve, ker bi ga belogardisti po dnevi lahko tolkli. Tu umik so belogardisti izrabili. Pet jih je ušlo v cerkev. Dva sta zlezla v zvonik, trije pa so ostali v cerkvi. Ti so se potem borili tako dolgo, dokler nismo cerkve zažgali. S topom smo začeli nato nabijati v zvonik in granata je zadela prav zvon. Toda moški in ženska v zvoniku sta ostala živa. Moški je skočil iz zvonika, ko je začelo pod njim goreti in skušal še na tleh pobegniti. Ženska se je borila tako dolgo, da je zgorela. Okoli devetih je bilo vse likvidirano.“

Tako trije viri, ki so mi ta hip na razpolago. (Prvi v rokopisu).

Za 25-letnico te tragedije jih priobčujem v povzetku z namenom, da se spomnimo smrti teh branilcev Grahovega, ki jim junaštva ne odrekaajo niti oblegovavci. Med junaki je bil tudi naš veliki pesnik. Ko jim dajemo čast in slavo, pa prosimo še nove žive priče te tragedije, naj opišejo svoje vtise in pripombe kot gradivo za resnično zgodovino, pa tudi kot gradivo za podobo pesnika Balantiča kot domobranca, kar bo gotovo nekoč hvaležna naloga razlagavcem njegove poezije.

Slava njim in njemu!

Glavni odbor Zveze Društev SDB želi vsem odbornikom in članom, prijateljem in sodelavcem blagoslovljene božične praznike in božjo naklonjenost v letu 1969.

Iskreno želimo in si skupno prizadevajmo, da bo božično oznanilo: Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem! — duhovno vodilo v izpolnjevanju naših človeških in narodnih dolžnosti.

Za zvezo Društev SPB:

Jože Malehar
tajnik

Karel Mauser
predsednik

Kaj mislijo komunisti o nas?

(Iz poročila tajnika zveze DSPB na 12. rednem občnem zboru Zveze, dne 31. avgusta 1968 v Clevelandu)

Pomembnost organizacije se najbolj zanesljivo ugotavlja po tem, koliko jo nasprotnik upošteva. Učinkovitost organizacije pa se meri po poznanju in odkrivanju namenov nasprotnika ter zmožnosti njegov vpliv zmanjševati, preprečiti.

Ugotovljeno je, da je OZNA zasliševala nekatere osebe, ki so prišle domov na obisk, in je predvsem iskala informacijo o delovanju borčevske organizacije, o ljudeh, ki se v organizaciji aktivno udeležujejo, o sestankih, predavanjih itd. Po osebnih pričah vemo, da jugoslovanski konzularni uradi pri izdajanju viz ali drugih poslovnih papirjev skušajo od prizadetih ljudi čim več izveči o delovanju borčevske organizacije. Za kogar ugotovijo, da je član ali z nami sodeluje, mu dovoljenje za vstop v domovino odbijejo.

Komunisti nas torej ne ignorirajo. Priznavajo, da jih naše delo in naš vpliv skrbi, in bi ga tudi s silo preprečili, če bi ga mogli.

Mi pa moramo vedeti, kaj komunisti med nami delajo, odkrivati moramo mrežo njihovega delovanja in paziti, da ne bomo po svoji neumnosti delovali celo v njihovo korist.

Zima Vrščaj, predsednica Izsejske matice v Ljubljani, je na letošnjem občnem zboru Izseljske matice med drugim poročala tudi o delovanju omenjene matice med emigracijo. Ne smemo spregledati, da Izseljska matica izseljencev ne podpira ampak propagira, da bi izseljenci podpirali domovino, določneje izraženo, komunistični režim v domovini.

To-le nam je Zima Vrščaj v svojem poročilu razkrila: Matica navezuje in krepi stike s Slovenci in njihovimi potomci v tujini, z njihovimi kulturnimi, prosvetnimi, socialnimi in drugimi organizacijami, bodisi sama, bodisi z ustreznimi domačimi organizacijami, institucijami. Tako ima stike s 55 kulturnimi društvi in klubi, s sedmimi slovenskimi šolami oz. tečaji, z osmimi slovenskimi radijskimi oddajami v čezmorskih deželah, z osmimi podpornimi organizacijami, z upravami narodnih domov. Stiki Slovenske izseljske matice s staro ekonomsko emigracijo so se z leti izoblikovali, okrepili, utrdili. Večje obveznosti nas čakajo pri sodelovanju s povojnim izseljenstvom, z mladino, rojeno v izseljenstvu. Znano je, da se je pretežni del politične emigracije v 20 letih po vojni odvrnil od svojih voditeljev in se s časom pasivizira. Drugi del povojnih izseljencev, ki so se izselili v času naših zaprtih meja... si je v razmeroma kratkem času uredil klube, domove in rekreacijska središča. Izseljeniška matica je povezana z vrsto društev te emigracije. Od 507 slovenskih obiskovalcev v letu 1951 se je v letu 1967 število povečalo na 4500.

Ekstremisti in realisti

Ne smemo prezreti, da se s tem poročilom Izseljenske matice o delovanju med emigracijo ujema tudi drugo važno uradno poročilo. Slavko Furlan, republiški sekretar za notranje zadeve v Sloveniji, je stanje med slovensko politično emigracijo tako označil: Prvotna ekstremna sovražna usmerjenost proti Jugoslaviji zgublja pozicije in je večji del politične emigracije kaj kmalu prerasel v ekonomsko kategorijo, v navadne izseljence. Preostali, manjši del bivših politikantov... tudi ni ostal homogen in se je vse bolj diferenciral. Večji del slovenske politične emigracije priznava realnost družbeno-političnega sistema v Jugoslaviji (op. t. j. komunizma) in zato tudi išče stičnih točk..., drugi, manjši del, pa je še vedno ostal na prvotnih ekstremnih in sovražnih pozicijah. Politično neoportuno bi bilo, če bi mi (komunisti) imele glede na tak položaj enak odnos do raznih grupacij politične emigracije. Uspehi, ki jih Jugoslavija dosega na notranjem in mednarodnem področju, pozitivno vplivajo na procese v smeri vse večjega razkrajanja ekstremističnih grupacij, realiste med politično emigracijo pa vzpodbuja med drugim tudi k ureditvi odnosa do Jugoslavije.

Zelo neresno in politično neodgovorno bi ravnali, če bi ti dve poročili odrinili samo kot politično propagando. Dejansko je sila ironično, da nas prav komunisti morajo opozarjati na naše slabosti, ki jih ljudje med nami — tudi taki, ki se štejejo med vodilne protikomuniste — ne morejo in nočejo pripoznati.

Komunisti trdijo, da se je pretežni del politične emigracije odvrnil od svojih voditeljev in se s časom pasivizira. Ljudje božji, kako naj mi zavračamo, da ni to res, če pa se javno razglaša, da so naši politični voditelji ostali samo še politična naplavina, ki jih nihče več ne posluša. Kako naj mi zavračamo trditve o razkrajanju ekstremističnih grupacij in da realisti med politično emigracijo že iščejo stičnih točk, če pa vodilni član protikomunističnega političnega gibanja v emigraciji javno zapiše, da niti „skrajni desničarji“ ne bodo mogli zaustaviti evolucionarnega procesa zbližanja in možnosti sodelovanja.

Takih primerov bi lahko navedel kar po vrsti. Že samo s tema sem hotel opozoriti, da na tak način ni mogoče uspešno nastopati proti komunizmu. Zakaj tisti, ki stalno očitajo, da se v emigraciji ni nič storilo, v isti sapi napadajo prav tiste, ki so voljni še v emigraciji odločno nadaljevati načelno protikomunistično borbo?

Kaj pravi Miha Marinko?

Glede novejših odnosov do domovine, to se pravi, do komunizma, ki jih nekateri kar glasno opravičujejo in z obiski ponujajo „dialog“, bo dobro ponoviti besede, ki jih je slovenski predstavnik Narodne Fronte Miha Marinko govoril delegatom na drugem kongresu Narodne Fronte Jugoslavije v Beogradu: „Opozicionalci so navadni špijoni in agenti tujih imperialistov... To velja tudi za večji del posebno višjega slovenskega klera. Reakcionarna duhovščina, ki ji pripada glavna zasluga za ustvarjanje belo-

gardističnih formacij in izdajstvo za časa osvobodilne vojske, še danes nadaljuje svoje protinarodno delovanje. Izkoriščajo verska čustva, z vso silo so se vrgli na javne farne pobožnosti in organiziranje romanj. Potrebno je, da strogo zasledujemo njihovo zločinsko delovanje in ga razgalimo v očeh zaostalih kmetov in drugih, ki bi jim iz verskih ozirov mogli nasesti. Zamenjarjanje budnosti napram politični delavnosti naših sovražnikov, ki izrabljajo verska čustva preprostih ljudi, bi mogel omogočiti našim sovražnikom gotov uspeh, zato je glavna naloga Narodne Osvobodilne Fronte osvoboditi ljudstvo vpliva duhovščine...“

Take izjave vodilnih komunistov se danes vse prerado zasmehljivo zavračajo, da vlačimo na dan zastarele dokaze, dočim je evolucija komunizma že prerasla stare nazore. Dejansko pa še nismo slišali, da bi tisti, ki so dialog že načenjali, poskušali tudi načeti zagovor o „zločinskem delovanju duhovščine“ v času komunistične revolucije ali v cilju evolucije komunizma priporočali vsaj malo svobode izven komunistične kontrole.

Komunisti namreč še vedno mislijo po svoje. Sedaj se v Sovjetski zvezi že vršijo priprave za veliko proslavo 100-letnice Leninovega rojstva. Sovjetski centralni komitet komunistov je za to priliko izdal navodila komunističnim partijam, ki so jih že objavili v vseh sovjetskih časopisih. V teh objavljenih navodilih so vsi komunisti posvarjeni, da za člane komunističnih partij ni nobenega popuščanja v absolutni disciplini. Z ozirom na novejšo situacijo v satelitskih državah, ta komunistični dokument dobesedno izjavlja: Imperialistični buržuji polagajo upanja na nacionalne levičarske elemente, ki bi zrahljali ideološko in politično enotnost ljudstva socialističnih držav in razdvojili delavstvo. V borbi z buržujsko ideologijo ne more biti kompromisa, niti nevtralnosti.

Nobenega popuščanja!

Za tiste, ki v emigraciji vzpodbujajo k popuščanju nekompromisnega stališča do komunizma, pa so komunisti tudi že izrekli svojo sodo. Prof. Mihajlov je bil obsojen že v času ko se je med politično emigracijo že začelo ustvarjati razpoloženje za dialog s komunisti. Sodišče je Mihajlova proglasilo za umobolnega. Obsojencu so v ječo poslali dva psihiatra ki sta uradno ugotovila: „Mihajlov je psihopat, ki ni primerno pripravljen za družbeno prilagoditev.“ Mihajlov najbrž še ni bil zadnji, ki so ga komunisti tako poučili...

Zaključki glede načelnega stališča emigracije bi morali biti vsem jasni, bojim se pa, da tudi taki argumenti vseh še ne bodo prepričali. Zato sem smatral za nujno važnost na občnem zboru taka dejstva razkriti, ker tu je skrit naš najšibkejši člen in potrebovali bomo spretni kovače, da ga sproti popravljajo. Dokler komunisti vztrajno in trdovratno delujejo na tem, da nas razbijejo, moramo mi vztrajno in trdovratno vidno dvigati svoje načelno demokratično stališče kot plamenico upanja v zmago svobode za tiste, ki so za zmago svobode še kaj pripravljeni žrtvovati — v emigraciji in domovini.

O ustanovitvi Vaške straže na Dobrovi

Naročili so mi, naj nekaj napišem o tej ustanovitvi. Pa mi bo o tem težko pisati, ker so me ravno takrat, ko je postajalo to resnica, Italijani doma na dvorišču aretirali, potem me pa po raznih ovinkih in par tednih zapeljali v zapore sodne palače, kjer sem čakal sodbe vse tiste mesece, ko se je z ustanovitvijo na Dobrovi zavlačevalo, potem pa še več naslednjih mesecev po ustanovitvi. Zato bom napisal le tisto, kar mi je znanega pred aretacije, pa kar sem pomalo zvedel v zapor, kar sem zvedel pozneje in kar sem čital v nekih zapiskih. Ker menda ni več prav nobenega živega člana dobrovske vaške straže, vsaj jaz ga nisem mogel najti, ki bi nam podal kaj več točnega, zato sem sam spravil skupaj, kar sem mogel za zgodovino — saj je dovolj tragično in zanimivo.

Da je bila Vaška straža na Dobrovi ustanovljena primeroma zelo pozno, so krivi razni vzroki. Prvi in najhujši je bil ta, ker smo imeli na Dobrovi take karabinjerje. Komandant karabinjerjev Cossov (Kos, primorski Slovenec) je bil zagrizen komunist. Družino je imel v Postojni. Slovensko ni hotel govoriti drugače, kakor če ga je primoral slučaj. Navadno je imel tolmača. Njemu v obnašanju zelo podoben je bil njegov sotobrigadere Walpredo. Bil je zelo zahrbtn Italijan-komunist. Eden najbolj hudobnih, zvijačenih, Slovincem silno škodoželjnik je pa bil karabinjer Morena — Siciljanec. Za ženo je imel Slovenko iz Ajdovščine. Zelo žalostno vlogo je pa v tem času igral jugoslovanski orožnik Rudolf Kukulič, ki je od orožnikov takoj vstopil k karabinjerjem. Stregel je Italijanom kot partizanom in je več ljudi spravil v zapor in pod strel. Prenašal je pošto od Italijanov v gozd, od tam pa zopet od partizanov nazaj na karabinjersko postajo. Ljudem je mnogo škodoval. Vendar so ga pa končno — in to sem zvedel že v zaporu — Italijani dali v zapor in internacijo, ker so uvideli, da le vse bolj dela za partizane, njim pa marsikaj prikriva. Ko so ljudje zvedeli, da je ta odšel, so se mnogi zelo oddahnili, ker jih je držal stalno v precepu in jim grozil enemu z ene, drugemu pa z druge strani.

Na drugi strani smo pa bili zeli ovirani v delu za ustanovitev vaške straže od strani partizanov. Komandant Dolomitskega odreda, Franc Rihar, je bil iz vasi Gabrje in naš sosed; politkomisar tega odreda je pa bil Franc Velkovrh iz vasi Vrhovci. Oba iz naše občine in oba sta imela zveze s karabinjerji. Komandant na gornjem delu občine, politkomisar na spodnjem, v sredi pa karabinjerji in vsi so prav živo in neumorno bdeli nad nami ter vedeli za vsak korak vidnejših protikomunistov. Najbolj "nevarne" so oboji stalno obiskovali, partizani jim pa pošiljali straže v bližino hiš ali pa pod raznimi pretvezami naravnost v hišo. Položaj je bil neznošen.

Kljub temu smo pa od časa do časa le dobivali stike z Ljubljano. Naj naštejem nekatere: Rev. Goričan, Stare, Smersu, šesnovar, Rev. T.

Duhovnik, Martinjak in še morda kateri. Rev. Duhovnik je bil dvakrat na Dobrovi radi tega, prav tako tudi Martinjak. Ljudje so prosili, pritis-kali in se ponujali za vstop v stražo, ker potreba je bila res velika, saj so oboji, Italijani kot partizani zadajali ljudem muke vseh vrst; jih ubijali, ropali, požigali, itd. vsak po svoje; pritožiti se pa ljudje niso mogli nika-mor. Partizani so iskali terenke-kurirke in katera se jim ni podala, so ji navadno ostrigli lase. Tako so ostrigli tri Glinarjeve hčerke — sestre Ma-rijo, Francko in Ivanko, ter Jožo Babnik vse iz Stranske vasi in Ribar Marica iz Dobrove. Glinarjeve tri so potem v noči od 1. na 2. maj 1943 odpeljali v gozd in jih tam ustrelili. Ležijo na Ključu, baje na Bukovem vrhu. Nato so pa partizani še dolgo hodili k njihovim staršem zanje po hrano, obleko in drugo, češ da so v njihovem štabu za gospodinje in kuharice.

Tako bi lahko našteval neštete slučaje ubijanja, ropanja, hudobije in trpinčenja vse od začetka okupacije in partizanskega poseganja, pa tja do ustanovitve vaške straže in še dalje; pa pač ni to namen tega članka, ampak, kako je bilo z ustanovitvijo. O tem pa nismo takrat smeli in mogli nič pokreniti in niti o tem nič govoriti, do prihoda, komandanta finančne straže, marešala Otazzija, na Dobrovo. Ta mož je pa bil zares dobra duša in Slovencem zelo naklonjen — čeprav Italijan. Nasproti naše hiše, pri Žirovniku, je bil tudi oddelek 15 mož financarjev. Te je večkrat obiskal radi pregleda in ob tem času sem dvakrat govoril z njim o tej zadevi. Isti čas sta tudi z rajnim župnikom Klopčičem razpravljala o tem. Bil je zelo dovzeten in prejemljiv in obljubil je, da bo zadevo takoj vzel v roke ter da bo tudi s karabinjerji čimprej uredil, da ne bo nasprotovanja.

Trudili so se pa za ustanovitev V. S. tudi nekateri drugi in enkrat je že kazalo, da bo nekaj uspeha. Pa se je vse nekam zmazalo in še danes ni pojasnjeno, zakaj so morali takrat po tistem sestanku „jabolčnih obiralcev“ v Podsmreki oditi štirje fantje: Bizjan Ivan iz Dobrove, Košir Albin iz Stranske vasi, Košir Matija in Oven Franc iz Gabrja v „smrekce“ v Kleče, dočim so oni, ki so to urejali, ostali doma na svojih mestih in se tudi po-zneje nikoli niso približali. Zakaj so bili ti fantje takrat poslani proč iz Dobrove, čeprav ni bil to njih namen in njihova volja? Kdo bo to pojasnil?

Že pred tem pa je prostovoljno in na svojo roko odšel k že ustanovljeni prvi vaški straži v št. Joštu Franc Zorec, ki je bil sirota, vzgojen pri Antonu Civhu in pri vulgo Primcu na šujci. Bil je v Ljubljani pri K. A. in je obiskoval tudi socialne tečaje. Pri Sv. Treh kraljih je bil navzoč, ko je pristal skupaj z oddajno postajo njegov sovaščan Anton Božnar, katerega so na predlog dr. Mihe Kreka poslali Angleži v Slovenijo, da jim poroča o razmerah v Sloveniji. Mislim, da živi Zorec sedaj v Argentini in bi morda kaj več vedel o ustanovitvi vaške straže na Dobrovi.

Prišel je 12. september, za Dobrovo najbolj črn dan. Italijansko vo-jaštvo je prišlo „čistiti“ teren. Rajnki župnik Klopčič je vedno priporočal možem in fantom, da kadar pride vojaštvo, naj se vsi moški držijo čim bližje doma okrog hiš, da jih vojaki vidijo, ker se potem ne upajo krasti.

Ko so videli prihajati toliko vojaštva, so se tega spomnili in so se res zadrževali v bližini ali po dvoriščih ali pa na bližnjih njivah tako, da so bili res vidni.

Vojaštvo je pa tokrat imelo nalog, naj pobere vse moške, ki jih kjerkoli zunaj dobi, nič naj jih pa ne išče po hišah in notranjih prostorih. Imeli so namreč tak dogovor s partizani, in partizani so dobili nalog, naj se poskrijejo pa nič veliko, da bo le toliko, da ga vojaki ne bodo videli, pa je dovolj. Partizani so dobili naročilo, naj obveste o tem vse svoje zaupnike in terence. Dolomitskemu odredu na Hruševo je to naročilo prinesla iz Ljubljane partizanska kurirka, Gučanova Francka, oddal ga ji je pa Jesenovec Ivan, ki je bil ta čas za nekako zvezo med Italijani in partizani. To mi je Jesenovec že pozneje kot domobrancu sam povedal. In tako so takrat ostali doma vsi partizanski somišljeniki-sopotniki in terenci, vsi drugi so pa bili odpeljani v internacijo. Čudno se nam je to zdelo in nismo si mogli prav tolmačiti, kako je prišlo do tega. Jaz sem to sporočilo dobil na majhnem listku, poslanem na skrivaj od doma. Čudil sem se, kako naj bi do tega prišlo. Pa sem kmalu zvedel iz pogovorov partizanov, ki so bili z menoj skupaj zaprti. Natrpali so nas v sobo do 40 mož in vse pomešano v mišljenju, tako da ni bila nič prijetna družčina. Drug drugemu ni zaupal.

Pozneje sem se spomnil, da je prišel takrat pri tisti čistki mimo hiše vojak, Slovenec iz Primorja. Stopil je k meni in mi dejal: „Nikar ne bodite tukaj, vas bodo vzeli. Stopite za vogal ali pojdite v hišo in boste ostali: tam vas ne bo nihče iskal. Ko bomo mi odšli, bodo tukaj prevzeli komando partizani in boste rešeni. — Očividno je mislil, da sem njihov. — Nekoliko me je to presenetilo, a po kratkem premisleku sem še bolj trdo stal na tistem mestu in si mislil: kamorkoli, samo pod partizani ne. Kmalu nato sem bil aretiran in so me z drugimi vred, ki so jih pobrali v naši okolici, iz Polhovega gradca in še višje gori, zvozili na Dobrovo v župnišče in nas natrpali po sobah. (Dobrovsko župnišče je dvonadstropno in ima 22 prostorov.) Tam smo prenočili, zjutraj so nas pa začeli odvažati v Ljubljano, v „Belgijsko kasarno“. Od tam pa pozneje v internacijo na otok Rab na Jadranskem morju.

Zvečer tistega dne so poklicali vse Dobrovce v farovško vežo. Povedali so jim, da nameravajo ustanoviti Vaško stražo in če se hoče kdo vpisati, naj se priklasi. Priglasilo se jih je nekaj nad 80. Od teh so odbrali 18 in vse skupaj pognali nazaj na ležišča, ki so bila seveda kar na podu. Naslednji dan pa so vse skupaj odpeljali v Belgijsko vojašnico.

Nisem gotov in tudi ne morem nikogar dobiti, ki bi vedel, če so spravili kaj posebej onih 18, ki so jih odbrali ali so jih pa morda z drugimi vred odpeljali na Rab? Dejstvo je, da so po nekako treh tednih prišli nazaj domov, vsi zelo žalostni in potrti, ker so že v Ljubljani zvedeli, da so vsi od partizanov na smrt obsojeni, ker so se prostovoljno javili k belogardistom. Šli so po svojih domovih, potem so se pa skrivali vsepovsod, nekateri pa šli v kraje, ki jih ljudje niso poznali, le morda kak znanec ali prijatelj. Tako so se ohranili do ustanovitve, kar se je pa zgodilo šele tri mesece nato in

sicer 25. januarja 1943. leta. Zakaj tako pozno, nič ne vem in nikogar ne morem dobiti, ki bi kaj več povedal. Zdi se, da so bili prav do zadnjega vsi vaški stražarji pomorjeni in tako ne bomo nikdar vedeli, kakšen je bil začetek Vaške straže na Dobrovi.

Tri najboljše fante se jim je pa le posrečilo dobiti v roke, predno je prišlo do ustanovitve. Ti so bili Remec Andrej in Peklaj Ivan iz Podsmreke, ter Kušar Jože iz Draževnika. Odvedli so jih pod Toško čelo in jih tam pobili.

Ljudje so ustanovitev Vaške straže navdušeno pozdravljali. Očividno so od tega veliko več pričakovali, kot je okupator dovolil. Pozneje smo zvedeli, da bi z ustanovitvijo še nič ne bilo, če ne bi marešalo Otazzi tako ne pritiskal in priganjal k temu. Ljudje so se kar nekako oddahnili — pri partizanih je pa bil nekak preplah in vse zaupanje do Italijanov so takrat zgubili. Takoj so se začeli pripravljati za napad, katerega so izvršili 18. februarja 1943. Pri tem napadu je bil ustreljen član posadke — Remic Matija. Dober fant, ki je mnogo obetal.

Iz nekega zapisnika je razvidno, da je ob ustanovitvi štela posadka V. S. na Dobrovi 23 mož. Priglašali so se pa takoj še drugi in je 9./II. imela že 49 mož. In še so se priglašali. Uspeha pa niso imeli dosti. Okupator jim ni dovoljeval samostojno nastopati. Niti šole jim niso pustili iti gasit, ki so jo že čez dva dni po ustanovitvi partizani ponoči zakurili, čeravno je bila tik pred nosom. Sploh jih v začetku niso pustili samih iz kasarne. Le kadar so šli tudi oni, so smeli iti, a so jih vedno pognali v prve vrste, da so se za njimi sami krili.

V tistih prvih mesecih so se partizani prav posebno potrudili, da so ropali in požigali v okolici. Samo nekaj številčk iz ocenjene škode tistih mesecev smo videli in gredo v visoke milijone. Saj so npr. Koširjevo družino v noči od prvega na drugega aprila 1943 že tretjič oropali do zadnje žlice in sploh vse, kar se je dalo odtrgati tako, da se družina zjutraj ni mogla obleči. V tistem času so ropali pri Berdniku, Mikužu, Jakeljnu, pri Kovačevih, Krpetovih, Zelovih, Vidmarju, Peklenskih in še pri mnogih drugih, ki se jim ne spomnim imena.

Pozneje so vaškim stražarjem orožje zamenjali z boljšim in počasi so dobivali tudi več svobode za samostojno delo. Kdaj je bil njim dodeljen komandant, Knuplež Silvo, nisem mogel dobiti nič točnega. Kakor sem nekoč slišal, ga je poslal na Dobrovo Rudolf Smersu, pa bi morda to on tu pripisal in morda še kaj drugega pojasnil.

S tem naj končam ta dopis.

Lojze Ambrožič, st.

Prvi pripis. Uredništvo je vprašalo Zorca Franca-Koclja, odbornika Društva slovenskih protikomunističnih borcev v Argentini in stalnega sodelavca Vestnika, kaj mu je znanega o ustanovitvi Vaške straže na Dobrovi. Zorec nam je povedal tole: O ustanovitvi sami ne vem mnogo. Dne 8. maja 1942 sem bil skupaj z drugimi 600 fanti in možmi mobiliziran od

partizanov in odpeljan na Ključ. Od tam so nas celo četo poslali na Dobrovo, kjer smo morali sodelovati pri požigu farovškega hleva. Z menoj je bil tedaj tudi France Oven, aktivni protikomunist na dobrovskem področju. Akcijo pri zažigu hleva je vodil neki Drago, trgovski pomočnik iz Ljubljane. Slišala sva od partizanov, da nameravajo ubiti Prekovega Johana. Ko se je nama z Ovnom čez osem dni po mobilizaciji posrečilo, da sva zbežala, sva Prekovi materi sporočila, kaj grozi Johanu in svetovala, da naj zbeži.

Takoj nato sem šel k Martinjaku, ki je vodil Slovensko legijo na našem področju. Ta me je poslal k Vaški straži na št. Jošt. Od tam so me nato poslali v Rovte, kjer sem pomagal pri ustanovitvi vaške straže. Pozneje sem sodeloval pri organizaciji vaških straž na Vrhnikih, Zaplani, Horjulu. Vem, da je bil na Dobrovi za poveljnika Knuplež Silvo, toda druge podrobnosti mi niso znane, ker me je tedaj g. Franc Kogovšek, okrajni glavar v Logatcu, poslal k četnikom, da jim v imenu Slovenske legije pomagam pri propagandnem delu na Primorskem.

Franc Zorec-Kocelj l. r.

Drugi pripis. Ker me v gornjem članku omenja g. Ambrožič v zvezi z ustanovitvijo vaške straže na Dobrovi, naj pripomnim naslednje: Vodstvo Slovenske legije se je ponovno in ponovno bavilo z vprašanjem ustanovitve vaške straže na Dobrovi. V ta namen so bili poslani na Dobrovo razni kurirji (Tone Duhovnik, Franc Malovrh, ing. Martinjak, prof. Janez Grum). Ko je končno prišlo do ustanovitve, je vodstvo S. L. dobilo sporočilo, da V. S. nima poveljnika. Tedaj sem podpisani obiskal Silva Knupleža, s katerim sva skupaj delala na Okrožnem uradu in ga prosil, da naj prevzame poveljstvo V. S. na Dobrovi. Takoj je pristal na to in je čez nekaj dni odšel na delo za domovino.

Rudolf Smersu l. r.

NAČELNA IZJAVA DUHOVNIKA

Ni še tako dolgo tega, ko se je vrnil iz emigracije v Slovenijo slovenski duhovnik. Pred svojo vrnitvijo je to tudi povedal in ni prav nič skrival. Dejal je: „šel bom domov in bom tam tudi ostal, ker ne odobravam turističnih potovanj duhovnikov. Če gre kak duhovnik domov, potem naj tudi tam ostane.“

Ta duhovnik gotovo ni šel v Slovenijo na uro gledat; niti ni šel, da bi se poslovil od svoje matere, ki da si ga tako strašno želi še enkrat videti. Odšel je, da bo kot duhovnik delal med svojimi ljudmi. Težko bi bilo oporekati njegovi odločitvi in možeta se zdi njegova izjava.

(Ameriška domovina, 3. 9. 68)

Komunistične metode osvajanja sveta

(Prirejeno po angleškem izvirniku)

Komunisti imajo samo en namen: osvojiti ves svet. Da bi ta namen dosegli in ujeli v zanko ves svobodni svet, so komunistični strategji iznašli razna orožja, s pomočjo katerega skušajo doseči ta namen. Oglejmo si na kratko ta orožja.

a) Mirna koeksistenca

To je brez dvoma najuspešnejša komunistična prevara za osvojitev svobodnega sveta.

Leta 1964 je American Bar Association (Združenje ameriških pravnikov) izvedlo temeljito in obširno raziskavo o tem predmetu in potem svoje ugotovitve objavilo pod naslovom: „Mirna koeksistenca — komunistični načrt za zmago,“ kar je sijajna kratka definicija tega varljivega komunističnega sleparstva.

Naslednji citati dokazujejo, da je bila „mirovna koeksistenca“ vselej važna v komunistični strategiji:

„Marksisti-leninisti ne razumejo politike mirne koeksistence kot taktični manevar, oblikovan za neko določeno dobo, temveč strategično linijo, oblikovano za celotno dobo, ki je potrebna za prehod iz kapitalizma v socializem v svetovnem obsegu...“ (Pravda, 6. dec. 1963 — „Za skupnost in solidarnost internacionalnega komunističnega gibanja“).

„...Sprejeti spopad v času, ko je vidno, da je tak spopad bolj v prid sovražniku kot nam, je zločin; tisti politični voditelji revolucionarnega razreda, ki niso zmožni spremeniti svoje politike, manevrirati in delati kompromise, da se izognejo porazom, niso za nobeno rabo.“ (Lenin)

In naslednji važni citati iz Stalinovega političnega poročila centralnega komiteja petnajstemu kongresu komunistične partije Sovjetske Rusije (3. dec. 1927):

„Mi ne smemo pozabiti Leninove izjave, da naše delo pri konstrukciji v veliki meri zavisi od tega, če bomo zmožni odložiti vojno s kapitalističnim svetom, katera je neizogibna. Odložljiva pa je do trenutka ko bo ali v Evropi dozorela proletarska revolucija ali ko bodo dozorele kolonialne revolucije ali kot zadnje, ko bodo kapitalisti pri delitvi kolonij prišli v medsebojne spore. Zato je vzdrževanje mirnih odnosov s kapitalističnimi deželami naša trenutna dolžnost. Ti mirni odnosi do kapitalističnih dežel pa morajo sloneti na domnevah, da je koeksistenca dveh nasprotnih sistemov mogoča.“ (Facts on Communism I. str. 112.)

Čas in priprave za začetek vojne s svobodnim svetom pa so bile že leta 1930 predmet pouka na Leninovi šoli za politično vojskovanje, kjer je Dimitry Z. Manuïlsky učil:

„Totalna vojna med komunizmom in kapitalizmom je neizogibna. Danes seveda še nismo dovolj močni za napad. Naš čas bo prišel čez 20—30 let. Za zmago bomo potrebovali elemente iznenadenja. Najprej bomo morali buržuazijo uspavati. Zato bomo pričeli z največjim mirovnim gibanjem v zgodovini. Na dan bomo prišli z overturami in nezaslišnimi koncesijami, ki bodo elektrizirale svet. Kapitalistične dežele, neumne in dekadentne, bodo z veseljem sodelovale pri svojem uničenju. Zgrabile bodo za ponujeno priliko biti zopet prijatelj. Kakor hitro pa bo njihova čuječnost popustila, jih bomo strli z našo stisnjeno pestjo.“

Mi moramo te — nič dobrega — obetajoče grožnje vzeti resno. Čas in mirovne overture, ki jih je Manuilsky napovedal, so tu.

b) Mir za vsako ceno

Komunisti soočijo svobodni svet s sledečo varljivo izbiro: Uničenje z jedrskim orožjem, ali — „mirna koeksistenca.“

Strupena gesla, kot na primer "Better red than dead" (Bolje rdeč kot mrtev) psihološko pripravijo človeški razum za predajo komunističnemu imperializmu.

c) Svetovna razorožitev

Komunisti pozivajo svobodni svet na enostransko razorožitev kot dokaz njegove moralne moči, ter kot dokaz prijateljstva in dobre volje do socialistično-komunističnega bloka. Taka razorožitev bi pomenila ignoriranje vseh nauk iz zgodovine in sigurni samomor vsega zapadnega sveta.

d) Vso moč Organizaciji združenih narodov

Zanimivo je, da se komunisti trudijo, da bi dobili moč in kontrolo nad OZN. S to kontrolo nad OZN bi dobili v roke kontrolo nad svobodnimi narodi in tako bi bil njihov cilj za osvojitve sveta v veliki meri poenostavljen in to brez posebnega rizika za socialistično-komunistično konspiracijo.

e) Zaplesti svobodni svet v trgovanje s komunističnim blokom

Komunisti in še posebej njihova koristna budala po vseh svobodnih državah poudarjajo, da nima trgovina nič skupnega s politiko in da naj svobodne države trgujejo s komunističnim blokom. To poudarjajo še posebej tam, kjer ni diplomatskih odnosov z državami sovjetskega bloka.

Trgovanje s svobodnim svetom daje komunistom naslednje ugodnosti:

1) Dobijo navadno na dolgo kreditno dobo — stroje in mnogo drugih predmetov, ki jih sami ne morejo proizvajati.

2) Uničujejo ekonomijo svobodnega sveta z izvozom cenenih produktov suženjskega dela.

3) Hromijo vojni potencial svobodnega sveta z nadziranjem prodaje petroleja in drugega pogonskega goriva in strateških rudnin.

4) Postajajo gospodarji nad nerazvitimi deželami, ki so zaradi trgovanja vedno bolj odvisne od njih.

f) Vtihotapiti se na vsa važna mesta

Komunisti smatrajo za eno najuspešnejših sredstev za osvojitve sveta

metodo infiltracije. Na vse mogoče načine se skušajo vtihotapiti na vsa važna mesta civiliziranega in organziranega življenja.

Kam se poskušajo komunisti predvsem vtihotapiti (infiltrirati)?:

1) V vse oddelke državne oblasti, zlasti pa še v vojsko.

2) V vse kulturne institucije, posebno še v gledališče, televizijo, radio in kino.

3) V vzgojne in šolske zavoda tako javne kot zasebne.

4) V verska društva.

Velik napredek komunizma v zadnjem pol stoletju bi bil nemogoč, če se ne bi vtihotapili na vsa omenjena važna mesta po vseh deželah svetobodnega sveta.

g) Oznanjati ateizem

Komunisti se dobro zavedajo, da je vera v Boga velika zapreka za razširjenje komunizma. Zato velja vsem veram, posebej pa še krščanskim, neizprosni boj. V tem boju uporabljajo naslednja gesla:

Izvede naj se ločitev Cerkve od države in v soglasju s tem načelom naj se prepove javno izpričevanje vere in podpiranje verskih družb.

Ob vsaki priložnosti je treba vero smešiti, zanikati obstoj Boga (češ: Bog je mrtev), smešiti kreposti, ki jih priporoča vera. Komunisti se dobro zavedajo, da zapadejo komunistični ideologiji samo ljudje brez vere, brez morale, brez načel.

(Bo še)

DISCIPLINA

Disciplina pomeni red in tudi pokorščino zakoniti oblasti.

Imamo razne discipline: vojaško, šolsko, cerkveno in še druge.

Za varnost in obrambo države je gotovo najvažnejša vojaška disciplina. Brez te je vsak vojaški uspeh nemogoč. Mnogo bitk in vojn je bilo izgubljenih samo zaradi pomanjkanja discipline t. j., ker vojske niso poznale reda in ker vojaki niso ubogali svojih starešin.

Silno važna je tudi šolska disciplina: obvezno obiskovanje šole, priznanje učiteljske avtoritete, red v šoli in podobno.

Prav tako važna je cerkvena disciplina. V katoliški cerkvi sta papež in vesoljni cerkveni zbor najvišji avtoriteti. Kdor njiju ne posluša, krši cerkveno disciplino, kar more povzročiti veliko škodo. Zlasti ogromno škodo morejo povzročiti nedisciplinirani duhovniki, ki ne sprejmejo odlokov svojih najvišjih avtoritet. To se dogaja zadnje čase v zvezi s papeževo okrožnico „O človeškem življenju.“

Disciplina gradi in utrjuje človeško družbo, nedisciplina jo ruši. Seveda ni disciplina sama sebi namen, je le sredstvo, da se dosežejo visoki nameni: v vojni — zmaga, v šoli — izobrazba, v Cerkvi — edinstvo v nauku.

PREJELI SMO

TURISTI V LJUBLJANO — TJA IN NAZAJ

(Iz pisma iz domovine)

Dragi!

Vprašuješ me, kako kaj tu gledamo na izletnike, ki prihajajo iz vrst emigracije. Razni so in med njimi ne manjka duhovnikov. Seveda so nam znani in jih imamo v lepem spominu. Ko so se leta 1945 v prvi polovici maja poslavljali, smo njihov odhod razumeli. Res nam je bilo žal, ko smo morali ostajati potem brez župnikov in kaplanov na raznih farah — še danes po mnogih cerkvah ni redne nedeljske službe božje —, toda vedeli smo, kaj pomeni njihov odhod. Odhajali so kot pričevalci svojega in našega prepričanja. Ko so se od nas poslavljali, so nam klicali: „Ostanite zvesti, borili ste se za prava načela...“ Toda ko so leta potekla, in zlasti po smrti škofa dr. Rožmana, se je med njimi — vidno — mnogo spremenilo. Sedaj jih gledamo, kako prihajajo iz emigracije kot turisti, mnogi med njimi celo taki, ki jih je še pokojni škof sam posvetil in nameščal po naših farah. Gledamo jih in vidimo, da jim je neročno, saj bi lahko slišali, kaj jim hočemo mi povedati: „Kar pogledjte, mi smo ostali zvesti in lažem titovskega komunizma ne verujemo nič bolj kot po letu 1945. Mi smo ostali zvesti, ali pa ste ostali mar zvesti tudi vi...? Ali ste vsaj ostali zvesti idealom in vodilom škofa, ki vas je posvetil?“

Zakaj nas ta „turizem“ boli in zakaj se pred njim celo bojimo, in tudi vas svarimo? Komur morete, povejte, kar bi sami morali povedati, pa ne povedo:

Vsi ti turisti morajo tu skozi zaslišanje na raznih uradih Ozne (Udbe). Zavedajte se, vsi morajo tam skozi.

In kaj se tam dogaja, vedo sami najbolje, le da ne bodo povedali, ker tega več ne morejo. So se že kako ujeli...

Ko ga na ta ali oni način povabijo, se — naravno — vsak prestraši. Sicer imajo tuj potni list v žepu (pa tudi to ne pomaga vedno, ker so enega takih turistov iz Kanade zaprli in ga odvedli v zapore, kjer da ga bodo sodili za „vojne zločine“ in ga bo mogoče z vsemi trudi in sitnostmi sedaj mogla rešiti kanadska vlada). Vendar mora tja, včasih mu celo sporočé, da gre samo za drobno formalnost na njegovem potnem listu, in ko potem pride v takem stanju napetosti in preplaha, je navadno sprejet prvi hip tako, da mu kar „vse odleže“. Povabijo ga v lep prostor, na mizi je celo steklenica konjaka ali rizlinga, zraven so cigarete — prijaznost za prijaznost — in „ubogi turist“ začne „peti in peti“ (to je tukaj znan izraz za take vrste zasliševanja), da ni za nikamor, posebej še, ker revež vidi, da nikdo ničesar ne zapisuje. Vsi taki in podobni turisti pa se v svoji vesti čutijo v sporu z vsem, kar so dotlej verovali v emigraciji.

Beseda za lepo bsedo, vljudnost za vljudnost in ubogi turist mogoče še pri vratih ne neha izražati dobrih želja „pridnim“ komunistom, ki grade

in utrjujejo razne „protokolske temelje“ za lepšo bodočnost ne samo vsega našega naroda, ampak celo Cerkve, ki se je končno otresla jerobstva „klerikalizma“...

Kakšno olajšanje, ko stopi potem svobode presit turist „svoboden“ na cesto. Svoboden? Če bi se ozrl na okno zasliševalnega urada, bi mogoče za zavesami mogel opaziti, kako se mu njegovi gostitelji rogajo... Pod mizo ali pa v kotu je bil registracijski aparat in vse, kar je za vse „dobro“ vneti turist govoril, je bilo posneto in spravljeno v arhiv — za tiste čase, ko bo kak tak turist hotel še kje govoriti, da „je ostal zvest, da je še emigrant, mogoče ne politični, vendar emigrant.“

Tu jih imajo zabeležene, imajo njihove izjave. Računajte s tem, ker ne veste, kakšna naročila so prejeli. Sicer pa se je nekaterim takim „turistom“ že zgodilo, da so jim odtod tja pozvonili in „razširili“ samo drobec njihovih nezvestih modrosti...

„STRUP SVETOVNO NAZORSKE ZAGAMANOSTI“

Andrej Glušič je slovenski javnosti znan po svojih izpadih zoper domobrance, zoper vaške stražarje, zoper „od ablasti pijane kaplane, akademike in kmečke fante,“ ki se sodečovali v Vaških stražah. Posebno znan pa je po tem, da je 24. aprila 1943 sporočil v Ljubljani aktivnim jugoslovanskim oficirjem, da ne sme nihče stopiti v Vaške straže. Znan je tudi po člankih, ki se odlikujejo po divjem sovraštvu do „klerikalcev“.

Pred kratkim je Glušič izdal „Knjigo o Draži“. Napisana je tako neobjektivno in žaljivo, da mora biti nad njo vsak pošten Slovenec globoko razočaran. Take „zgodovinske“ knjige gotovo ne delajo časti slovenskemu narodu. Vsa knjiga ni drugega kot besen izliv političnega sovraštva zoper „klerikalce“. Vsega kar se je zgodilo pred, med in po vojni, so krivi samo klerikalci. Pri tem Glušič popolnoma prezre, da je bila ogromna večina protikomunističnih borcev iz katoliških vrst, da so te vrste plačale ogromni krvni davek, da je bilo v internacijah in koncentracijskih taboriščih ogromno „klerikalcev“ skupaj z zastopniki drugih svetovnih in političnih nazorov.

V omenjeni knjigi se nahaja nova cvetka iz Glušičevega izrazoslovja. Piše namreč o „strupu svetovno nazorske zagamanosti“. S tem očitno označuje organiziranje protikomunističnih borcev v Slovenski, Sokolski in Narodni legiji. Toda napad velja samo Slovenski legiji, v kateri so se zbirali fantje in možje iz katoliških vrst.

Glušiču je torej „zagaman“ tisti, ki ima neko trdno prepričanje, ki se drži v življenju nekih načel, ki je veren. Pametni ljudje pa so verjetno po njegovem samo tisti ljudje, ki nimajo načel, ki so prave šviga-švage, ki se s praznimi izgovori rešujejo pred dolžnostmi, ki jih nalagajo Bog, vest, domovina in vojaška prišega.

Vprašamo Glušiča: zaka: se ne bi smeli združevati ljudje, ki imajo enaka načela, enak svetovni nazor? Vsi dobro vemo, da med revolucijo še brat bratu ni zaupal. Zaupali so si le ljudje, ki so dolga leta skupaj delali

v raznih društvih in jih je vezal isti svetovni nazor, zlasti popolno odklanjanje komunizma. Ta je bil vzrok, da so se ustvarjale svetovno nazorske protikomunistične organizacije. Če bi hoteli v teh organizacijah prevzeti vodstvo aktivni častniki, bi bili vojaški uspehi vaških stražarjev še večji. Toda aktivni častniki po izrecnem nalogu Andreja Glušiča tega niso smeli storiti. Kdo je potem kriv, če kaka vojaška akcija pod vodstvom „od ablasti pijanih kaplanov, akademikov in kmečkih fantov“ (kakor jih Glušič zaničljivo našteva) ni tako uspela kot bi lahko, ako bi jo vodili za vojaški poklic izvežbani oficirji?

Izgovor, da aktivni oficirji pri vaških stražah niso bili zaželeni, je popolnoma prazen. Nasprotno je res in to bi lahko potrdili tisti redki aktivni oficirji, ki so kljub Glušičevi prepovedi odšli k Vaškim stražam, s kakšnim veseljem so bili sprejeti in kakšno spoštovanje in hvaležnost so uživali med moštvom in prebivalci.

Dobro bi bilo razčistiti vprašanje: kam je napotil Glušič aktivne oficirje potem, ko jim je prepovedal vstop v Vaške straže. Ali morda v ilegalne oddelke J. v. v d.? O tem piše Pavle Borštnik v „Klicu Triglava“ (štev. 352) tole: „Ko sem avgusta 1944 prispel v Notranjski četniški odred, je bilo v njegovem sklepu kvečjemu pet aktivnih oficirjev in en rezervni oficir italijanske vojske, tržaški Slovenec. Gorenjski odred ni imel nobenega aktivca, Primorski enega, Dolenjski menda dva, štajerskega pa je vodil rezervni narednik Zmagoslav, ki je bil šele v Forliju imenovan za podporočnika. To pomanjkanje oficirjev, pa tudi moštva v ilegalnih odredih, je najbolj boleča točka celotne zgodovine slovenske nacionalistične ilegale. Delno je to dejstvo morda mogoče pripisati porazu v Grčaricah in nato pokolju v Mozlju. Strah pred podobno usodo je verjetno marsikaterega oficirja ali prostovoljca odvrčal od vstopa v ilegalni odred. Dvom v možnost ali vsaj učinkovitost takega bojevanja proti komunistični OF je morda drug faktor, ki je odločal pri tem. Ostane še navadna komoditeta. Ne bi rad žalil časti poklicnih vojakov, ali dvojice ali trojice se spominjam, ki so bili vse do konca uspešni — črnoborzijanci.“ Tako je napisal Pavle Borštnik.

Presneto malo bi bilo v Sloveniji storjenega zoper komunistično drhal, če se tej ne bi z vso silo uprl Glušičev „strup svetovno nazorske zagamanosti.“

Zoran

STORIMO VSE, KAR JE V NAŠI MOČI, DA NAVDUŠIMO
SLOVENSKO MLADINO ZA IDEALE, ZA KATERE SO
UMIRALI NAŠI JUNAKI, IN DA JIH VKLJUČIMO V NAŠE
ORGANIZACIJE

DRUŠTVENE NOVICE

Občni zbor Zveze Društev SPB

V soboto, 31. avgusta 1968, je imela Zveza Društev SPB svoj 12. redni občni zbor v Baragovem domu v Clevelandu.

Ob 8.30 je predsednik Zveze Karel Mauser začel občni zbor in se je pred začetkom dnevnega reda spomnil **Jožeta Intiharja**, sina našega člana Pavla Intiharja, ki je kot ameriški vojak padel v borbi s komunisti v Vietnamu. Skupno smo zmolili „Oče naš“ za njegovo dušo in občni zbor je s podpisimi vseh navzočih v posebnem pismu izrazil potrtem staršem sožalje.

Predsednik Karel Mauser je v svojem poročilu s stvarno objektivnostjo obravnaval razmere med slovensko emigracijo, o nalogah in dolžnostih naše organizacije in važnosti našega tiska. Poročilo predsednika Karla Mauserja je bilo že objavljeno v zadnji številki Vestnika.

Tajnik Jože Melaher je v svojem poročilu poudarjal važnost obstoja in delovanja naše organizacije, ki pa bo imel pomen samo, če bomo trdno vztrajali na načelih ustanovnih namenov naše organizacije. Opozoril je na vplive, ki slabijo skupne nastope v načelnih odnosih do komunizma, ki kljub videzu popuščanja še vedno s pritiskom komunistične diktature ubija vse politične svoboščine. Poročilo tajnika je objavljeno v tej številki Vestnika.

Blagajnik Ciril Preželj je podal poročilo o Zvezni blagajni in o dohodkih in izdatkih v pretekli poslovni dobi. Ob tej proložnosti se je predsednik Karel Mauser zahvalil članu, ki je daroval v Zvezno blagajno 100 dolarjev, želi pa ostati neimenovan.

V blagajni invalidskega fonda je sedaj skupno 1031 dolarjev. V lanskem poslovnem letu je bilo hčdarovanih 37 oseb, ki so po priporočilih bile upravičene za podporo iz invalidskega fonda. Glede invalidskega fonda in podpiranja je bila daljša debata in več predlogov za preureditev, ker so se razmere v dvajsetih letih tako spremenile, da podpiranje invalidov ne more biti več eno glavnih namenov organizacije. So pa še vedno nujni primeri, ki nam vsem nalagajo dolžnosti krščanske pomoči.

Otmар Mauser, referent za Vestnik, je poročal o problemih in težavah glede rednega izhajanja Vestnika. Cena za tisk se je skoraj podvojila, redne poštnе zveze pa je še otežkočil dolg poštni štrajk v Kanadi. Skupno je potem bilo poudarjeno, da je predvsem važno urediti časovno redno izhajanje. Poskrbeti je treba tudi za dopisovanje, da se urednikom v Argentini olajša delo.

Iz poročil delegatov posameznih organizacij je občni zbor ugotovil razveseljivo dejstvo, da se je v naših organizacijah ohranila trdnost in sloga. Vse organizacije so prirejale uspešne in lepo obiskane spominske in družabne prireditve.

Zaradi ozkega tolmačenja pravil in ustanovnih namenov organizacije bivših protikomunističnih borcev in imena samega, je bil zaviran dotok

naraščaja. Tako razumevanje pravice sodelovanja in soddločevanja, kakor da bi bile funkcije v organizaciji samo privilegij bivših aktivnih borcev, je škodovalo dobronamerni pripravljenosti vključitve novih moči.

Da se to popravi, je občni zbor pooblastil glavni odbor Zveze DSPB, da pregleda in spremeni pravila, kolikor bi ta ovirala razširitev organizacije. V poštev pride tudi sprememba imena organizacije, ki po videzu omejuje organizacijo samo na bивše aktivne borce.

Po predlogu na lanskem občnem zboru, da se voli odbor vsaki dve leti in po pooblastilih delegatov krajevnih organizacij, je bil v celoti enoglasno izvoljen sedanji odbor Zveze DSPB pod vodstvom predsednika Karla Mauserja.

Ob 10.30 je predsednik Karel Mauser z „Očenašem“ zaključil občni zbor. Delegati in člani pa so ostali še dalj časa v živahni družbi pri pri- grizku, s katerim jih je pogostil krajevni odbor DSPB Cleveland.

BUENOS AIRES — ARGENTINA

SESTANEK S PREDSEDNIKOM NO DR. MIHO KEKOM

Dne 22. oktobra se je starešinstvo DSPB sestalo s predsednikom Narodnega odbora za Slovenijo dr. Mihom Krekom. V daljšem razgovoru je dr. Krek zbranim odbornikom razložil stanje in dogodke med zadnjo vojno in revolucijo in neposredno po končani vojni. Odborniki so z izrednim zanimanjem sledili izvajanjem dr. Kreka. Starešina Bogo Pregelj se mu je ob zaključku sestanka iskreno zahvalil za sestanek in dragocene informacije.

Odborniki in članstvo DSPB se je v velikem številu udeležilo vseh svečanosti v zvezi z letošnjo proslavo 50-letnice ustanovitve prve slovenske vlade: polaganja venca pred spomenik naših padlih junakov, polaganja venca pred spomenik generala San Martina, akademije in slavnostne večerje v Slovenski hiši in slavnostnega zborovanja dne 27. oktobra z govorom dr. Mihe Kreka.

CLEVELAND — USA

Spominska svečanost

V soboto, 21. septembra je Društvo SPB Cleveland priredilo v počastitev 25. obletnice žrtev na Grčaricah in Turjaku spominsko svečanost v Baragovem domu. Preživeli Turjačan, sedanji predsednik Zveze DSPB Karel Mauser, je v govoru živo priklical občutke zadnjih ur pred padcem Turjaka. Pomen žrtev tistih dni kot svetloba žarometa prodira v sedanji čas, zato so nam žrtve Turjaka in Grčaric opomin, da v načelnosti ne more biti popuščanja. Vsi navzoči so ob koncu skupno zapeli; Marija pomagaj nam, vojskin je čas...

Za spominsko svečanost prirejena dvorana, ko je med globoko doživetim govorom po rožah plahutala rahla senca prižganih sveč, je prevzela vse navzoče, da niti po zaključeni svečanosti ni bilo slišati glasnega govorenja.

Romanje

V nedeljo, 29. septembra je Društvo SPB Cleveland pripravilo letno romanje k Žalostni Materi božji v Frank, Ohio. Letošnje romanje je bilo posvečeno spominu žrtev na Grčaricah in Turjaku. Romanje je vodil č. g. Jože Falež, kaplan pri Sv. Vidu.

Za to romanje je predsednik Zveze Karel Mauser v vabilu napisal: Romarski kraji so počivališča duha, kraji, kjer se človekova majhnost in božja sila srečata. Na teh krajih, kjer se je božja sila tolikokrat pokazala na izrazit zunanji način, je slovenski človek čutil, da je blizu večnosti, v katero se stekajo vse človeške poti. In to je pravi, globok in mogočen pomen romanja: iskati večnost, v kateri so tisoči in tisoči, ki smo jih poznali... Zato je treba romati z duhom, ne samo s telesom, zakaj le z duhom se je mogoče dotakniti tega, česar smo v tem pretrganem času tako potrebni: miru, mirnih sodba, ravnotežja in zaupanja. Mislimo na te, ki so vse to dosegli pred 25 leti. Iz duha so stali in še stoje, čeprav so v telesu umrli. Njih nemo govorenje je velika luč in ob tej luči poživiti ugašanje načelnosti, trdnosti, zaupanja in volje je najlepše vodilo za naše romanje...

Letošnje romanje je bilo eno največjih. Cerkev je bila nabito polna, dolga procesija je molila križev pot. Petje je vodil Janez Rigler, spremljavo na orgle Rudi Knez.

Družabni večer.

Društvo SPB Cleveland je v soboto, 5. oktobra priredilo družabni večer v veliki dvorani pri sv. Vidu. Tudi ta prireditev je bila močna vzpodbuda naši organizaciji, saj je bila doslej največja udeležba. Mnogim se je zdelo zelo tvegano, ko je predsednik Društva SPB Cleveland Vinko Rožman najel eno največjih slovenskih dvoran. Uspeh je bil tak, da smo že sedaj naročili isto veliko dvorano za prihodnje leto.

Proslava narodnega praznika

Člani glavnega odbora Zveze DSPB in številni člani društva SPB Cleveland so se udeležili proslave 50 letnice slovenske narodne osvoboditve in Dneva slovenske zastave, ki se je vršila 26. oktobra 1968 v Baragovem domu v Clevelandu.

ZAHVALA PREDSEDNIKA ZDSPB

Društvu Slovenskih protikomunističnih borcev

Buenos Aires

Vaše voščilo, dragi prijatelji, me je prijetno presenetilo. Hvaležen sem Vam za spomin, čeprav dobro vem, da ga nisem zaslužil v tej meri kot ste ga izrekli. Tako zelo malo more en sam človek brez pomoči napraviti, da je tisto, kar je napravljeno, delo vseh ne samo enega. Tega se dobro zavedam in vedno z ljubeznijo in hvaležnostjo mislim na vse, ki v tem težkem času še trdno stojijo in ohranjajo v sebi tisto voljo, ki je nujno potrebna, če hočemo načela, iz katerih smo desetletja živeli, še naprej ohranjati. Iskreno vas vse osebno prosim, da bi trdno stali v naprej pa pri tem znali ohraniti v sebi blagost, da bi vsak, ki bi z nami govoril, spoznal, da zgodovinskih dejstev tudi na ljubo najdražjih prijateljev, nočemo ne spreminjati ne kriviti, da pa pri tem svojih prijateljev nočemo ne žaliti ne odrivati.

Mislím, da je to najtežje, pa je za ta čas tako hudo potrebno. Spoznaje, da smo vsi zrasli iz iste zgodovine, nas nekoč mora združiti. Pot do tja pa more peljati samo po medsebojnem spoštovanju.

Prosim Vas, da bi izraze moje hvaležnosti sporočili vsem članom. Ostanimo povezani med seboj ne samo po skupnem delu temveč tudi po molitvi, ki odpira spoznanje in podpira voljo.

Z najlepšimi pozdravi

Vaš vdani

Karel Mauser

=====

VSEBINA: Serio peligro para la paz - Resna nevarnost za mir — Dr. Krek pred spomenikom padlih junakov — Zadnja pot mučencev (Otmar Mauser) — Veličastna proslava slovenskega narodnega praznika v Argentini — Dvoje mnenj o češkoslovaški — Grahovska tragedija pred petindvajsetimi leti (dr. Tine Debeljak) — Voščilo — Kaj mislijo komunisti o nas? (Jože Melaher) — O ustanovitvi Vaške straže na Dobrovi (Lojze Ambrožič st.) — Načelna izjava duhovnika — Komunistične metode osvojanja sveta (Otmar Mauser) — Disciplina — Prejeli smo: Turisti v Ljubljano - tja in nazaj — "Strup svetovno nazorske zagamanosti" — Društvene novice.

STAREŠINSTVO DSPB V ARGENTINI
sklicuje v smislu čl. 16 društvenih pravil

XII. REDNI TABOR

ki bo v nedeljo, 8. decembra 1968, na Pristavi v Moronu
z običajnim dnevnim redom.

Pred taborom bo ob 9 sv. maša za vse padle junake.
Po sv. maši tabor. Opoldne asado za vse udeležence tabora
in njihove družinske člane ter prijatelje DSPB.

Letos vabimo na tabor tudi vse tiste mlade Slovence,
ki jih kot prve zadene vojaška obveznost v tej državi.
Želimo, da se tako pridružijo slovenskim borcem, ki so se
doma borili za svobodo slovenske domovine.

Correo
Argentino
Suc. 7

TARIFA REDUCIDA
Concesión No. 6830

Propiedad Intelectual
No. 970.247 - 27/6/1968
Ramón Falcón 4158, Bs. As.